

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Társadalmi és pszichológiai stúdiumok

Alcím: A fővárosi roma szegény családok kapcsolathatárai

A kurzus oktatója/i: Balázs András

e-mail cím: balazsandrass85@gmail.com,

Kód: B-AE-501-2C	Tantervi hely: ES BA	Javasolt félév: 2-5	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám:4/2 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? -	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):

A kurzust B-AE-501 Társadalmi és pszichológiai stúdiumok/1 előadással együtt kell felvenni

A kurzus célja és alapelvei:

A szeminárium során azt kérdést járjuk körül, hogy a VIII. kerületi Magdolna negyedben fellelhető mikroszegregátumoknak – szegregátumszerű bérház- és utcacsoportoknak – léteznek-e leírható kapcsolathatárai: az itt élő roma szegény családok és a külvilág között van-e átjárás földrajzi és társadalmi értelemben, a fővárosi tömbrehabilitációk kínálnak-e valós lehetőséget a társadalmi párbeszédre. A szociológiai kutatások módszertanát felhasználva megvizsgáljuk, hogy a családok mindennapi megélhetése, boldogulásuk szokásrendjei, életszervezésük keretei értelmezhetőek-e önálló kultúráként. Vajon – a fejlesztési dokumentumokban és a mindennapi narratívákban – szegregátumként vagy gettóként megjelölt területen lakók társadalmi kapcsolatai és térbeli mozgásai tudósítanak-e arról, hogy mit jelent számukra a városrész, ahol élnek.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

A szeminárium során a hallgató megismeri a városi szegénység, a lakóhelyi szegregáció, a társadalmon kívüli szegénység okait és következményeit.

Képesség:

A hallgató képes a kortárs társadalmi és kulturális jelenségeket és folyamatokat elemezni, azokkal kapcsolatban kritikai reflexiókat megfogalmazni, önállóan véleményt alkotni.

Attitűd:

A hallgató megértően fordul az eltérő társadalmi rétegek, a társadalmi és kulturális szempontból hátrányos helyzetű csoportok felé, alkotómunkájában törekszik a szolidaritás és a társadalmi felelősségvállalás alapelveit érvényesíteni.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, a félév tematikája:

1. A magyarországi cigányság csoportjai és kultúrái
2. Az etnicitás és a lakóhely szerepe az elkülönülésben
3. A városrehabilitáció és a diverzitás összefüggései
4. A család, a rokonság és a szomszédság szerepei
5. Jövedelemszerzés és tulajdon
6. Fogyasztási szokások
7. Egészségkultúra és szerhasználat
8. Térbeli és társadalmi mozgások
9. A roma civil szerveződés lehetőségei és korlátai
10. A szociális munka lehetőségei és korlátai
11. A roma kisebbség médiareprezentációja
12. Összefoglalás és közös áttekintés

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Szeptember 8. – A magyarországi cigányság csoportjai és kultúrái: A hazai cigány közösségek, a cigányság definíciós nehézségei

Szeptember 15. – Az etnicitás és a lakóhely szerepe az elkülönülésben: a városnegyed és a gettó értelmezései, szituatív etnicitás és akkulturáció a városi terekben

Szeptember 22. – A városrehabilitáció és a diverzitás összefüggései: városrehabilitációs beavatkozások típusai, értelmezései és kritikája

Szeptember 29. – A család, a rokonság és a szomszédság szerepei: A családszerkezet sajátosságai, a rokoni kapcsolatok kiterjedtsége

Október 6. – Jövedelemszerzés és tulajdon: Jövedelemszerzési stratégiák, a megélhetés etnikus sajátosságainak értelmezése

Október 13. – Fogyasztási szokások: A szegények fogyasztásának értelmezése

Október 27. – Egészségkultúra és szerhasználat: Egészséghátrányok okai és következményei, az alkoholfogyasztás szerepei, a szintetikus droghasználat elterjedése a szegény közösségekben

November 3.– Térbeli és társadalmi mozgások: Társadalmi és földrajzi kapcsolathatárok, a kapcsolathatárok gender alapú eltérései

November 10. – A roma civil szerveződés lehetőségei és korlátai: A roma politikai és kulturális önszerveződés kísérletei és kudarcai

November 17. – A szociális munka lehetőségei és korlátai: Esélyteremtő és hátránykompenzáló programok, jó gyakorlatok

November 24. – A roma kisebbség médiareprezentációja: A rendszerváltás utáni nyilvánosság cigányábrázolása

December 1. - Összefoglalás és közös áttekintés

A hallgatók az egyes témakörökhöz kapcsolódóan előzetesen kiadott tanulmányrészleteket olvasnak, amelyek közös elemzésére a szemináriumokon kerül sor. A tételes tananyag elsajátításáról egy félév végi zárhelyi dolgozat megírása révén számolnak be.

Értékelés:

Zárthelyi dolgozat (villámkérdések és esszékérdések) megírása. (50 %)

Szemináriumi aktivitás (50 %)

A szeminárium értékelése:

86–100 % – jeles (5)

71–85 % – jó (4)

61–70 % – közepes (3)

51–60 % – elégséges (2)

0–50 % – elégtelen (1)

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a két kurzus eredményének egyszerű számtani átlagolásával történik, tört szám esetén a szemináriumra kapott eredmény alapján történik a kerekítés.

Kötelező irodalom:

Előzetesen kiadott tanulmányrészletek.

Egyéb információk:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

E-mail-ben történő előzetes egyeztetés alapján, valamint a szemináriumok után.